

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Kilétetési az én folytatán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-UTCZA, 189. SZ.

KIADO-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknek árlengedés adatik.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Az új vasút építéséről.

A most napirenden levő kérdések között egyik legfontosabb, városunknak jövő fejlődésére nézve is nagy horderevvel bíró eseménye a tervezett második vasút építés. Kelletlenül nagyobb hatást tulajdonítani valamely dolognak, nem helyes, már csak azon legkisebb oknál fogva is; mert csalódnai többnyire bántó, de a kellő becsülésben nem részesíteni valamely körülményt, mely nagy hatással lehet, — hogy csak egyet említsék — városunk és közönségünk anyagi helyzetének előbbre vitelére; ez meg helytelen. Pedig csaknem minden kérdésben vannak amannak éppen oly lelkes szószólói, mint emennek barátai. És mind a két irány követői abban a meggyőződésben vannak, hogy megoszthatatlanul ők bírják az igazságot. Pedig legtöbbször annak egy kis részét sem.

A vasút építésre nézve én a középútat választom. Talán ezen nem tévedek el? Talán ha röviden jelzem is azon szempontokat, melyek engem erre vezetnek; lesznek, kik velem tartanak? De azt hiszem vannak, a kik ott meg is előztek? Ha igen? Akkor, annál könnyebb lesz a czélom és feladatomban, hogy mások is kövessék azokat és engemet.

Közönségünk áldozatkésztsége oly mérvben vétessék igénybe, hogy az helyes arányban legyen az ő hasznával. A mennyi hasznót reménylünk, a hoz képest áldozunk. Ha ezt elvált elfogadjuk, nem ártunk magunknak, de nem is vádolhat senki részvételestől s mulasztással. Számítsuk ki, hogy mit kaphatunk, hogy tisztában legyünk azzal, hogy aztán azért mennyit adjunk.

Felüleget talán nem kívánunk tőlünk az érdeklettek sem, mert be kell látni, hogy városunk tevékeny tényező lesz azon vasút jövedelmének fokozásában. Városunk népességének tekintélyes száma, határaink nagysága,

mezőgazdasági s hatalmasan kifejtett szőlő és gyümölcsstermelésünk tekintélyes mennyisége, sertés s egyéb kereskedésünk által, daczára, hogy azon irányban a szállítás lehetősége nálunk már meg van, még is oly forgalmat nyújthatunk, a melylyel bátran versenyre kelhetünk a Budapestig eső állomások összes forgalmával, s így a részvénytársulatnak minket mellőzni; a vasutat más útirányban terelni, annyi volna, mint a befektetett tőkéket, ha egészben koczkszáttatni nem is, de minden esetre holt tőkévé tenni.

De ha meg vagyunk is győződve arról, hogy fontosságunkat el kell ismernie a részvénytársulatnak a vasúti vonalán, még is kárhözható volna az elbizakodás s hogy ha ez a körülmény tartóztatna vissza az áldozat meghozatalától, vagy inkább a reánk háruló haszon méltánylásától.

Hogy a verseny- és szállítási díj-kedvezményben, ha a vasút kiépül, csak addig részesülünk, még körülbelül hét év múlva az állam az osztr. magy. állam vasút társaságtól a vasúti vonalát átveszi, ezzel ne áltassuk magunkat, mert akkor is az állam azon társulattól a vasútját nem okvetlenül megveszi, csak megveheti. Hogy a mikor megveheti, meg is veszi-e, ez nagy kérdés?

Miután az ily párhuzamos vonalak által azon vonal bevételai nagy mérvben csökkentetnek, lesz-e kedve átvenni, vagy egyáltalán koczkszáttatás nélkül átveheti-e ezen nagy vasutat? De bármi történjék is, — átveszi, vagy nem veszi az állam — nekünk ez új vasútra szükségünk van, ez nekünk oly hasznót hoz a miért a megfelelő áldozatot meg kell hoznunk a saját anyagi és erkölcsi érdekekben.

Hogy az ilyen versenyvasúttal mit és mennyit nyertek az azt élvező városok, — ha tőlük megkérdezzük — szívesen megmondják, de tudjuk azt mi is, hogy a szállítási-díjakat ott a társulatok csaknem felenyire leszállít-

tották. Azt pedig ne higyük, hogy ez csak a kereskedő haszna, és nem egyszerűen a termelő is, mert hiszen a külföldi kereskedő, mikor terményt vásárol nálunk, a vételár mellé azonnal hozzászámítja a szállítási költséget is és annak mennyisége szerint teszi arra kötéseit. Ha több a szállítási díj; kevesebbet adhat nekünk terményünkért, ha kevesebb a szállítási díj; többet adhat a terményekért s az ily különbséget a mi kárunkra, vagy a mi javunkra rovatik. Ez természetes.

Nagyon is érdekünkben van tehát nekünk magunknak is, hogy az ily javunkra szolgáló versenyre alkalom nyújtsák, és ha ehhez a mi anyagi hozzájárulásunk is igényeltek, ezt természetesen is és méltányos mértékben meghozandónak is tartjuk, mert az nem lesz áldozat, hanem csak igazságos ára a mi hasznunknak.

Azon bizottság, a melyre közgyűlésünk bízta a vasúti ügynek tárgyalását, bizonyára tudni fogja a mi helyi érdekünk megóvását, tudni fogja azt is, hogy e tervezett vasútvonal megnyújtása által sokat nyerhetünk, és hogy a mi nagy érdekünk az, ha Kecskeméttől nyújthatjuk meg, s ez által mintegy központját teszi városunkat. És pedig akár Izsák, akár a Tisza felé, vagy esetleg a mind a kétfelé szándékolatik és — ha most nem is — bármikor e vonal megnyújtani, az csak tőlünk irányítottak tovább, mert ez nekünk éppen olyan érdekünk, mint a milyen ez a most tervezett vonal.

Mind e két irányban határozott kikötést kívánjuk tehát, mert míg az Izsák felé vonuló vonal által a Duna mentével és a termékeny Bácskával jutunk összeköttetésbe és ez által versenyvonalat nyerünk az arról szállítható terményekre, különösen pedig kukorica és sertés stb. szállításra nézve, a mi az úgy is virágzó sertéskecskedésünkre nagy haszonnal járna. És a míg egyenes összeköttetésbe jönnénk az említett vidékekkel, továbbá Kalo-

esa, Halas, Kis-Kőrös, Izsák, Kerek⁹ egyháza és a közbe és ezen helységek közelébe eső nagy pusztákkal és termékeny vidékekkel, — addig a Tisza felé — igaz, hogy az annak mentén épült helységek közül az ottani viszonyok miatt csak kevés községet nyernék meg, de a mi nekünk szintén nagy érdekünk, összeköttetésbe jutnánk a vizzel, a mely pedig versenyre lehetetlen olcsóságú szállító eszköz. Ezen vonal által tehát olcsóbban juthatnánk az épülethez szükséges faanyagokhoz és az utcakövezéshez szükséges köhöz, melyek olcsó beszerezhetése pedig városunk építésére és szepítésére nagy mérvben hatnának, sőt olcsóbban jutnának a háztartáshoz nélkülözhetlen sóhoz is.

Ha tehát ama követelményeink és határozott feltételeink, hogy a budapest—kecskeméti vasútvonal, ha tovább nyújthatik, az Kecskeméttől irányítottak tovább, mind a Tisza, mind pedig Izsák, illetve Halas felé, a lajosmizsei vasút tulajdonosai által elfogadtatnak és nekünk erről elfogadható biztosítás adatik; akkor már a budapest—kecskeméti vonal kiépítésére — magunknak a jól felgottott érdekében — úgy egyeseknek társadalmi úton, mint pedig a város közönségének meg kell hozni a méltányos áldozatot idővesztetés nélkül, hogy minél előbb részesüljünk e vasút által adandó haszonban.

Szűcs Ferencz.

Műveltség és nyelvismeret.

— Felolvasatot a kecskeméti Felolvasó-Társaság 1889. évi március 16-iki összejövetelén. —

Uram és hölgyeim!

A közéletben használt szók közt egyike a leggyakrabban használtaknak a „műveltség”; kevés van, melylyel annyiszor élünk s élénke vissza, mint ezzel s ellenkezőjével a „művelten”-nel, „durván”-val. Közönségesen a modor megjelölésére használjuk, a melyet, ha helyeslünk műveltnak, ellenkező esetben durvának mondunk; innen van, hogy a tetszésünket megnyerő modort igen gyakran azonosítjuk a műveltséggel, míg azt, a mely bennünket bántólag érint, rend-

nézve hallgassuk meg a felvilágosítást nyújtó dalt:

Hogyha pedig azt a kis lányt
Énnékem nem adják:
Úgy elmegyek a faluból,
Hogy hírem sem halljak!
Akkor aztán az a kis lány
Hervadának indúl,
Engem pedig majd kifognak
Engem pedig majd kifognak
A széles Tiszából.

Mig a bujdosó szeretőék egy része minden utószámitás nélkül hagyja el az átkozott helyet, avval a megmáshatatlannal elhatározással, hogy a hűtelen többé sohasem kívánja látni, addig egy másik rész azt hiszi, hogy az elbujdosás híre mégis csak hatni fog a hitszegő lányra, ki ennek hatására alatt bizonyára keresésére indul, de már későn:

Sötét az éj, messze van még a reggel,
Ne tekint rám ödlök szép szemeddél,
Az a szép szem mint a csillog tündökli,
De a szivem, szegény szivem haladokli.

Csendes széllel bejő a virágokon,
Hanem szeretsz, Isten veled galambom,
Nem kérem én soha többé szivedet,
Hogy ne is lásd messze, messze elmegyek.

Őszel száll a fecskemadár keletre,
Jutok én még tudom, a te eszedbe,
Sirva-riva jössz engemet keresni,
De a sirban késő lesz már szeretni.

Megható az elvállás abban az esetben midőn férfi és nő egyaránt szeretik egymást, de a szülők közbelépése a szívektől szótt frigyot megakadályozza rendszerint azért, mert a férfi szegény, csak szíve gazdag

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

A szerelmi bankódk kifejezése a magyar népköltészetben.

Kovács Antal k. r. foglalmazási tanár márczius hó 30-án tartott felolvasása.

(Folytatás.)

De sokszor nem is gyanítja a sirva vigadó, hogy annak a szívet is, a ki az enyhét adó hangokat csalja ki a száraz fából, minő bánst dúlja. Hiszen a cigányban is van szív, ebben a szívbem is lakik szerelm, s milyen keservesen eshetik szegénynek, ha látja, hogy szép szeretője az ő hegedűje hangjainál hogyan éli világát másokkal. Egy gyönyörű kis költemény őrizte meg a cigány szerencsétlen szerelmét, melyet szépsége és ritkasága miatt egyaránt nem mellőzhetek:

Szomorú a magyar nóta,
De szomorúbb a ki hozzá!
Úgy elzokog nyiretyűje . . .
Talán nincsen szeretője.

Amott lejt a bíró lánya,
Deli hangon karján várja,
Hogy a frisse rázendüljön,
S legény, leány megperdüljön.

Peti cigány magásra néz,
Szegény szíve majd belevész.
Bíró lánya ne bánst virág . . .
Hej! he! be czudár ez a világ!

Zokog a hír keze alatt,
Szíve majd, hogy belovszakad.
Az a legény úgy öleli!
Benne ugyan kedvét leli! . . .

Nagot dobban Peti szíve,
Ketté török nyiretyűje.
Vége van a mulatságnak . . .
Ó bizony nem húzza másnak!

A vigasztalás megnyerése a borban sem sikerülvén az égiekhez fordul enyhülést kéri, mert oly nagygyá nőtt már bánata, hogy földi orvosság ereje elenyésző csekélység bánatának nagyságához képest. Valóban a magyar nép vallásosságát igen előnyös világításban feltüntető vonás, hogy a földi gyarlóságok okozta lelki fájdalom enyhítéséért az égiekhez folyamodik enyhülésért. Hallgassuk csak meg, hogy a szerencsétlen szerető hogyan kér az egetől orvoslást:

Ha az egiek meg nem száznak,
Könyhullásim meg nem állnak.
Egék, egék, szájjatok meg,
Könyhullásim, álljtok meg!

Az egiek is késnek az óhajtott vigasztalással, a csalta kedves szüntelen való látása pedig legkevésbébb sem alkalmas a betegé lett szív meggyógyítására. Nincs más mód, mint elhagyni azt a helyet, melyet a hűtelen szerető tapos, nem szívn többé azt a levegőt, melyet az ő lehelle a hűtelenséggel megfertőztetett. Kézbe a vándorbotot, hádd kezdődjenek a bujdosás keserves napjai! És e bujdosás nem egyszerű ijjesztés akar lenni, hogy kedvesére rájlesztve azt ismét a hű szerelmem érzetével kapcsolja szívéhez?! Komoly, szilárd és az egész földi életre kiható férfias elhatározás ez, mely a körülményekkel való megalkuvás lehetőségét nem ismeri:

Úgy elmegyek, meglátjátok,
Soha hírem nem halljátok;
Sem híremet, sem nevetem,
Feljeseitek el engemet.

Úgy elmegyek, meglátjátok,
Hogy levelem sem kaptjátok,
Nem, hogy levelem kapjátok,
De híremet sem halljátok.

Néz ki rózsám ablakból!
Most megyek ki a faluból,
Vess utánam egy pillantást,
Úgy sem látjuk többé egymást.

Vagy egy másik:

Elmegyek én messze útra innen,
A hol senki ismerősöm nincsen.
Elbujdosom a világ szelére,
Hogy ne legyek senkinek terhére.

Csipkebokor legyen a szállásom,
A lobánat kísérő pajtásom,
A lobánat és a rózsám képe . . .
Isten veled kis falum örökre!

A bujdosás vég célja különböző! Az egyik hevesebb természetű megcsalt szerető a hamis embereknek készült bosszút állani kiállott szenvedéséért, és hitszegő szavaival azt sejteti, hogy eztáni élte az emberiség rémitése, üldözése és zaklatása lesz, egy szóval, hogy felcsap betyárnak!

Úgy elhagyjak, hirt se hallasz fölölem,
Szíraz levél fogja el a lépésem,
Isten veled, csalfa leány elmegyek,
De én többet, soha többet, becsületes nem leszek.

Egy másik életének még szomorúbb végére enged következtetni, mert nem akar végnélkül, szívében a fájdalom és hűtlenség tövisével bujdosolni, hanem a kóborlásnak hamar véget akar vetni, hogy mivel, arra

szert dursvasagnak nevezük. Alanyilag véve talán igen sok esetben helyes az ily ítélet, de bizonyára hibásnak fogjuk tartani, ha ítéletünkben tárgyalások akarunk lenni.

A modor ugyanis a műveltségnek csak legfelsőbb felülete, a gyümölcsnek csupán héja, de nem maga a gyümölcs, már pedig a műveltség, mint látni fogjuk, nem valami felszín, máz, vagy forma, noha mindennek hódolnia kell, hanem lényeg, a felszín vagy más alatt rejlő tartalom, a formában meglévő anyag. A legkíméletesebb tett, vagy szó gorbomassága, vagy sértő durvasággá válhatik, ha indító oka nem igazolható. Hosszú asztalnál ülünk egykor többen együtt Budapesten a polgári lövöldében; szomszédom másik szomszédjához fordult, mondandó meg neki, ki az, a ki mellette ül? a kérdező nem tudta, vagy nem akarta tudni s odafordult az ismeretlenhez: „hallja, mondá a kérdezőre mutatva, ez itt azt kérdezi, hogy Ön kiscsoda?”

A modor hiánytalan s a modorossággal vélik pótolhatni, a mi nagy hiba. A közéletben a mindennapi érinkezésnél a modorosság jóformán elkerülhetetlennek látszik ugyan s azért megbocsájtjuk, de semmi áron sem tudunk vele megbátkozni, ha az ünnepek alkalmakor, vagy azokhoz hasonló esetekben, különösen tudományban vagy művészetben nyilvánul. A ki nagyot, kicsit, barátot és ellenséget egyforma barátságos mosollyal üdvözlő, egyiknek sem ad többet, vagy kevesebbet, mint a másiknak, az, habár sokszor felszínnek fog látszani, még számíthat bocsánatra, de roppantul sülyed értékében az, a ki önállóságot igénylő dolgokban bizonyos eljárás módja belélté magát s azt azután lépten-nyomon alkalmazza. Ez az ítélő tehetség hiányára mutat s annak bizonyága, hogy az illető elérte művelődésének tetőfokát s tőle több virágos gally nem várható.

A helyes modorra vezető képesség a tapintat, az emberi léleknek az a tulajdonsága, mely ösztönyszerűen találja el, mi, mikor, hol és milyen körülmények közt van helyén. A tapintatos ember örül az örülőkkel és sir a sirókkal, vagy, ha örömben, búban részt venni nem akar, visszavonul. A tapintat több a modernál, a mely neki is alá van vetve, mert a mi, mikor, hol, mily körülmények közt kérdéseim kívül még a hogyan-ra is ad feleletet. Azért nem is olyan könnyű dolog, mint tén első tekintetre látszik, tapintatos embernek lenni.

Modor és tapintat együttvéve képezi leginkább azt, a mit illemnek nevezünk; egyik a másik nélkül érdessé, gyakran bántóvá teszi az érinkezést s a művelt embert sérteni fogja, ha tán nem is oly módon, hogy miatta mindjárt véres elégtételt kérjen. Két eset lehetséges: a hibás vagy megjavítható, vagy nem; a művelt ember első esetben meg fogja kísérteni az orvoslást, a műveltség érdekében, a másodikban iparkodik a csávából a lehető módon kikerülni, mert badarságnak tartja lehetetlen feladat megoldására vállalkozni.

Az illem a magunkviselésére vonatkozó szabályok összessége; válfajai az udvariasság és az etette, a mely utóbbi mint azt már a szó is tanúsítja, idegen eredetű s hazai viszonyainkban csak kivételesen bír jogosultsággal. Az illendőség szabályai alól senki sincs felmentve, ha egyszer ember számba megy, de az etette sajtószertű szabályai csak szűkebb körben lehetnek kötelezők s ott is csak azokra nézve, a

kiktől azoknak teljesítése kedvező körülményeknél fogva elvárható.

A helyes nyomra vezet az illemben a kötelesség; az ennek érzetében és tudatában eszelekvő mindig fogja tudni, mi illik s mi nem? s minthogy kötelességeinkről első sorban a vallás és erköstan szól, bátran mondhatjuk, hogy a vallásosság és erkölcsösség az illendőség főforrása.

De vallás és erkölcs már nemcsak alakja, hanem anyaga is annak a mit műveltségnek nevezünk, sőt mondhatjuk, annak mintegy ősanýaga. A népek szellemi gazdagsága sokkal kevésbé függ az úgynevezett reális ismeretektől, mint inkább vallásos és erkölcsi nézetektől és fogalmaintól, mert amazokkal csak anyagi jólétet lendíthet, míg ezek művészetét, bölcséletét és tudományát alapítják meg s fejlesztik lépésről lépésre. A jellem vallásos és erkölcsös alapú s igen gyér reális ismeretvel igényel.

S azért aligha tévedünk, ha azt mondjuk, hogy az ember műveltsége bölcselékének első rendszerével, vallásos és erkölcsi eszeivel kezdődik; vallásos képzetei s erkölcsi nézetei s mindkettőnek elvei sarkallják őt első sorban további elmélkedésre s őbresztk mintegy életre a lelkeiben még szunnyadó erőket és képességeket.

Azonban a lehetőség még nem maga a való, s így a műveltség lehetősége sem azonosítható a műveltséggel; a mult és a jelen bizonyosságai is azt tanúsítják, hogy lehet ember, vagy nép is, mindannak birtokában, a mi fennebb említettet, a nélkül, hogy azt műveltségnek elismeri hajlandók volnának.

Ez az okoskodás jogosatlannak látszik, de helyes; egyes emberek, vagy népek megítélésénél ugyanis nem szabad általános s talán a legmagasabb követelményekkel megállapított szabályok szerint eljárni, mert az igazságtalanságra vezet, hanem tekintettel kell lenni azon sajátos életviszonyokra, melyekben a kérdésben forgó egyén vagy nép született és fejlődött. Mit mondanánk mi annak a genuinak, vagy velenceinek, a ki bennünket azért nyilvánitana hátramaradot népek, mert tengerentúli tartományokból közülünk soha senki egy árva békára való áruit sem hozott? nemde, válnakat vonnók a jó ember beszédére. Érezzük, hogy a ki rólunk ítélni akar, annak nemcsak minket, hanem viszonyainkat is kell ismernie.

A közéletben elfogadott szöklásmód szerint, majd művelt egyénekéről, majd művelt osztályokról, majd művelt népekről beszélünk. Ha ennek okát keressük, azt találjuk, hogy azt akarjuk vele mondani, hogy az illető egyén, osztály, vagy nép már kibontakozott állatias természetéből s többé nem csupán a természet nyújtotta adományokat élvezi, hanem azoktól magát kisebb-nagyobb mértékben már felszabadította. Felszabadult pedig a természet kérelhetetlen törvényei alól az által, hogy saját erejét használva ott is megalkotta a létehez megkívánt alapot, a hol azt a gondviselés maga nem teremtette meg, vagy nem oly mértékben tette, mint azt ő törekvésével elérni képes volt. Az erőnekilyetén működését munkának nevezük s azért mondhatjuk, hogy a munka az, a mi az embert művelté teszi, más szóval, hogy a műveltség maga a munka. Ha a kis Helvézia kétszer-annyi lakostól képes el tartani, mint a mennynek nélí állóhetetlen szükségletét természetesen kielégíteni tudná, akkor ezt nepe munkásságának köszöni, más szóval műveltségének. S valóban is úgy áll a dolog, hogy azon népeket, a melyek tét-

lenül töltik idejüket s nem dolgoznak, habár a természet bőven gondoskodik róluk, mint a truposok alatt, csak némi fentartásokkal vagyunk hajlandók műveltségnek elismerni.

Ebből kétségtelen, hogy a műveltség mérvét azon munka szerint kell meghatározni, a melyet valamilyen nemzet végez; vagy munkák nagy műveltségre, csekélyek csekélyre engednek következtetni. Ha az Attila pusztító hadai elől a lagunákra menekült velenceiek ott a tenger sekélyein előbb életképes községet, utóbb hatalmas államot alkottak, ez csak megfizetett munkásságuk által vált lehetővé s ennek eredménye, a vizen álló pompás város, a mely kereskedésben, iparban, művészetben és tudományban sok tekintetben páratlanul áll, a létezett műveltségnek még ma is oly fényes bizonyítéka, melyhez hasonlót az emberi erő másutt felmutatni nem képes.

De ugyanez a példa gyöz meg bennünket arról is, a mit sokan felednek, hogy a műveltség nem valami általános, mindenütt egyformában jelentkező, hanem különféle alakban nyilvánuló változatos jelenség. Az ó kor legműveltebb népe, a görög, másként testesítette és eszményítette meg a műveltséget, mint testvére, a római, de azért senkinek sem juthat eszébe, ha történetüket csak felületesen is ismeri, akár az egyiketől, akár a másiktól megvonni a műveltséget.

Szóval a műveltségnek nemzeti jellege van, a mely jelleg azon tényezők befolyása alatt keletkezik, a melyek a nép vagy nemzet sorsára s életére befolyást gyakoroltak.

Igen gyakran találkozunk azzal a nézettel, a mely azt vallja, hogy a műveltség nem nemzeti, hanem világpolgáriás. De a történetre csak futólagosan vetett tekintet az ellenkezőről gyöz meg. Az egyiptomi műveltség más volt, mint a görög, a görög ismét más, mint a római s hogy ma is észlelhető példánál maradjunk, másban látjuk az angol, másban a francia, másban az olasz s ismét másban a német műveltség lényegét. Helytelenül járnak el azok, a kik a magyar nemzet műveltségében azt keresik, a mi ezek egyikében vagy valamennyiében megvan s mivel nem találják meg, könnyelműen saját nemzetüket műveltségnek mondják. (Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— A közigazgatási bizottság folyó évi ápril 6-án Lestár Péter polgármester elnöklété alatt tartott rendes havi üléséről közöljük a következő közérdeklő jelentéseket: a polgármesteri jelentés szerint f. évi márczius hónap a városi főpénztár forgalma a következő volt: a háztartási alapra bevettelt 57,943 frt 40 kr., s kiadott 47,726 frt 25 kr.; az iskola-alap bevétele volt 7208 frt 86 kr., kiadása pedig 5380 frt 80 kr. — A városi adópénztár márczius hónap, állami adók, közési adók, hadmentességi díjak, kataszteri költség és közmunka váltásdíjak fejében összesen 4201 frt 6 krt szedett be. A közbizottság állapota a rendőrkapitányás jelentése szerint elég kedvezőnek mondható, mert márcziusban a személybizottság egy esetben sem támadott meg, a vagyonbizottság pedig bármilyen hat s külterületen két esetben zavartatott meg kisebbeszerü tolvajlások által. Az adófelügyelő által bemutatott jelentés szerint az adóbe fizetés eredménye következő volt: a folyó évi márczius hó végéig esedékes volt 109,433 frt 50¹/₄ kr., ebből befolyt márczius

végéig 51,211 frt 17 kr.; maradt tehát hátralék 58,222 frt 33³/₄; ezen eredményt összehasonlítva a mult év ezen időszakában történt befizetés eredményével: kitűnik, hogy a folyó év első negyedében elért ezen eredmény a tavalyinál 2981 frttal kedvezőbb. A tisztí főorvos jelentése szerint az egészségügyi állapot márczius hónap kedvezően mondható, s ennek megfelelően mérsékelte volt úgy a betegedés, mint a halálozás; túlnyomók voltak ezen hónap is a légzési szervek hurutos lobos bántalmái, heveny fertőző kórok pedig alig fordultak elő; márczius 3 tól 30 ig terjedő 4 heti időszakban az élve születések száma volt 165, s ezekkel szemben állott 108 halálozási eset. e szerint tehát a születések 57i esetlel multák felül a halálozást. A városi kórházban márcziusban 54 beteg részesült ápolásban; a szegény házbau márczius elején még 104 szegény volt elhelyezve, azonban ezek száma e hó végén 90 re apadt; kivül élelmezettett 112. A kir. ügyész jelentése szerint az éltelt foglyok átlagos napi létszáma 150, a vizsgálati foglyoké pedig 43, tehát az átlagos napi letszám összesen 193 volt.

— A kecskeméti zenekedvelők egyesülete* folyó hó 6 án tartotta meg második zeneestélyét, melynek műsora szalon darabokból volt összeállítva. Ez előtt egy hónappal a kaszinó estély után azt írtuk, hogy ez estély sikere nem felelt meg a várakozásnak, ez is ama sors érte, mint elődjét a „dal-estély”. S hogy ha a műkedvelői zenekar a dalárdával városunk társadalmi életének e két kimagasló testületével nem képes egyúttal tekintetben sikerült estélyt rendezni, ugyan ki tud akkor? Senki! No hát most el kell ismernünk és szives örömet elismerjük, hogy ebben csálódunk; mert a zenekedvelők egyesületének ezen estélye minden tekintetben sikerült. Hallottunk a fiatal zeneegyesülőtől hévvel, tüzellel és precizitással előadott kitűnő, józamatú darabokat, hallottunk igen csinos felváltást és ügyes szavaltát, volt sok szép leány és menyecske: volt, a mi egy mulatságot élvezetessé tesz: feszelen jó kedv; volt, a mi a hölgyekre nézve kellemes: sok táncos és tánczólo fiatal ember. A műsor első száma Boulanger induló volt. Ez egy igen roppogós, pattogós új darab, melyet még sem az „úri banda” sem a Bandi bandája nem játszik. Elő volt adva a lehető legnagyobb szabotossággal. Látszott, hogy majd minden tag kivülről tudja. Eljén és tapsvihar jutalmazta érte a zenekart. A második szám Dr. Szombathy István főreáliskolai tanár úr, a zeneegyesület titkárnak felváltása volt: valami „Muzsikális level”-et olvasott, már mintha ő azt úgy kapta volna valami vidéki, de a helyi viszonyokkal ismerős barátjától. Erre a levélre azt mondott ott nyomban, hogy az barátja minden esetre nagyon ismerős a helyi zenei viszonyokkal, és hogy ennél ide illobb és felváltására méltóbb levelet egyhamarjában nem küldhetett volna. A harmadik pont „Paraszt és költő” nyitásv volt. Úgy el volt játszva ez a sok tanulást és zenei tehetséget igénylő darab is, hogy fiatal zeneegyesületl jobban nem lehet kívánni. A negyedik szám volt „Népdalok” három ezimbalmon előadva. Az a szives tanácsunk az egyesület vagy a karnagy úr részére, hogy a tanulókat hagyják csak az iskolában. Különbön a két kis kisaszonból különösen az egyikből még idővel jeles ezimbalom-művésznő válhatik. Az ötödik szám a „Helység kalapácsa” volt, szavaltá Geday Sándor közs. tanító és nagy bögös. Geday Sándor úr ismert jó szaváló, már többször volt alkalmunk őt hallani; de ilyen jól még talán egy szavaltát sem sikerült. A közönség feszült figyelemmel hallgatta, mondhatni leste minden szavát; sokszor kedves mosolyt csalt a kedves hölgyek kedves ajkaira és végül viharos tapsokkal lett jutalmazva. Hatodszor következett a „Dalcsokor”; hallgató és fris magyar darabokból összeállította Szabados Géza karnagy. Hallgató darabokat ritkán sikerül műkedvelőknek jól eljátszani, de e fiatal egyesület ezzel is szerencsésen megküzldött, ezzel is sikert aratott. A műsorant utolsó száma a „Potpourie” volt. Ez is olyan kitűnően sikerült, hogy bár a műsor elég hosszú volt és bár a hölgyek és fiatal urak talpa alatt égett már a padló a tánczölási kedvnek miatta, mégis a tenger „hogy volt”, „újra” meg „újra”, meg „hogy volt” meghögyv voltztattta a „szorult helyzetben” lévő zenekart. (A szorult helyzetet — minden félremagyarázás átkát bevágva — azért említettük, hogy mások a rendező bizottságok egy kicsivel nagyobb tér tartsanak fenn a zenekar számára.) Hogy az egyes zenedarabok ilyen jól sikerültek — a karnagy buzgalma mellett — első sorban a zenekari tagok fáradságot nem ismerő szorgalmának tulajdonítandó. A lejártott műsor után következett a táncz, a fesztelen vég mulatság. Az urak nem álltak félre, mint egyszer-mások a nöegyzet estélyeken, és így a hölgyek — igaz, hogy szebbnél szebb hölgyek — mind igen jól mulattak. A mulatság hajnali három óráig tartott. Sajnálhatjuk ez élvezetes estélyt mindazok, akik eljöhettek volna és még

nemes érzelmekben. Ilyenkor mindkettőt sújtja az elválás fájdalma, s mindkettőnek érzelméből dal fakad. A szegény szolgáló legény így énekel:

Gazda uram, adjá ki a bérem,
Én a nyáját már tovább nem öröm,
Ha Julisát odaadtak másnak,
Vissele hát gondját más a nyáknak.

Ilyenkor a leány hűségének, szerelmének bizonyossága ad erőt az elbujdosónak s a lány e hűsége a következő gyönyörű képletes kifejezésekben nyilvánul:

Szoméri az idő
Meg akar változni,
Talán a rózsámtól
Kell nekem megválni.

Csak azt mondá meg, rózsám,
Melyik úton még el,
Felszántatom én azt
Aranyos ékevel.

Be is vetem én azt
Szemen-szedett gyönggyel,
Be is boronálom
Sűrű könyveimmel.

Az „aranyos éke” kedvese eltávozása fölött érzett bánata, a „szemen-szedett gyöngy” változhatatlan hűsége, s a sűrű könyvek fájdalma értékes drága kövei.

A bújdosni induló szeretők köztéle vérmérsékletűek. Az egyikfelé osztályba azok sorozhatók, kikben a szerelem okozta bánat csendes melancholiát szül, s ennek következtében a bánat-öztó helytől való megválás pillanatában nem is átkozódnak, hanem bánatos lelkők megtört erejével bocsánatot hirdetnek fűnek, fűnek, bokornak, szellőnek,

hátba ezek valamelyike tudtal adja a hűtelen szeretőnek, s az e bocsánat megindító hatása alatt a megcsalt legény után indul elmondani neki, hogy ő is csak úgy szenved, mint a bújdosóra készülő, s kész az okozott fájdalmat a visszatérő hűség balzsamos cseppjeivel meggyheníteni. E megtérésbe vetett hitet lehelik az ilyen dalok:

Nem volt nekem soha még búm, bánatom,
Csak mióta elhagyott a galambom,
Vérd meg lsten, verd meg lsten;
Oh, de meg se, áldd meg őt —
Adj neki egy nálam hibébb szerető.

Egy másik:

Nem kívánom, hogy felrójja az Úristen
Azt a sok kínt, a mit értélt árszenvedtem.
Majd ha egykor a búbanat éler téged,
Akkor tudod, hogy mi voltam én teneked.

Ismét egy más:

Nem átkozlak, nem szokásom,
De sok sűrű sóhajtam,
Felhat a magas egkbe;
Mit felelsz te mindzekre!

A másik osztályba azok a heves, szenvedélyes, vérmes természetűek tartoznak, kik az okozott sérelmet az elválás perceiben oly hevesen érzik, s oly szenvedélyesen óhajtik megbosszulni, hogy a természetet és az Isten büntetésre szöklítják fel, sőt saját kebleikből fölkakadó átkokkal sújtják. Ezek nem szándékoznak tehát sem bocsánatot adni, sem bocsánatot nyerni, mert másként e vissza tasztító eljárásra nem vetemedének, a mely eljárat különben a vérmérsékletükben gyökerező szenvedélyességgel lehet némileg menteni. Mégis, mint a népszenevőly föl-

korbácsolt állapotának nyilatkozataival érdekes lesz néhányval megismerkednünk:

Nem bánom, nem bánom,
Legyen földindulás,
Hej, jusson eszedbe
Sok sűrű fogadás.

Ha eszedbe nem jut:
Irtj fel a szivedbe,
Hej, ha fel nem irsz, báháim,
Verjen meg az Isten!

Hogy felejtselek el,
Hogy eszembe ne juss;
Hej, szivem fájdalmáért
Verjen meg a Jézus!

Lám, a természettől kezdve az Istenig mindent bosszúra hív fel. Legtöbbször azonban a jó, az igazságos Istenre bizza a megtorlást, mivel a bújdosó már úgy sem büntetheti meg a hűtelen, mint:

Befujta az utat a hó,
Czélalant meg a fakó;
Megereszte a kaptárja,
Bánatos a gazdája.
Betjár gyerek ül a lovon,
Nagot sóhaj olykor-olykor:
Hogy igy megcsalt, soh' se hittem,
Büntesse meg a jó Isten!

Ugyanígy átkozódik a bújdosása közben családába vetődő, szerencsétlen szerelmes is:

Csaplósrómé, egy kupa bort!
Hogy van a legjobb bakator;
Iszom vilag bosszujára,
Magam vigasztalásra.

Adjon az ég békességét,
Hiv leányban tudt bűsöget;
S a szeretőt, ki hűtelen,
Verje meg az igaz Isten.
(Vége következik.)

sem jöttek el. A hölgyek közül jelen voltak: Bekker Ida, Darányi Ilonka, Deák Gyuláné, Fekete nővérek, Fekete Istvánné, Fernernann nővérek, Harkai Aranka, Hornyik Józsefné, Katona Mariska, Kőröczky nővérek, Kovács Gizella, Nidzsvulsky Ida, Pócsy Györgyné, Papp Sándorné, Dr. Széless Józsefné, Dr. Szombathy Istvánné, Seemann Kálmáné, Szappanos Janka, Sebastiani Károlyné, Szabó Terka, Szokolay Mihályné, Szokolay Ida, Schwarz Gusztávné, Dr. Schwarz Lászlóné, Tóth Ilona (Czegléd), Tirezka Klótdil, Velzer Margit (Váz) stb.

— **Fenyítő végtárgyalás egy monstre bünperben.** A helybeli kir. törvényszék ápril 10-én kezdte tárgyalni Fekete Urbán és társai, a félegyházi hamis tanú és hamis esküvő banda bünperét, mely a bűnügyi statisztikában is „kiváló helyre” tarthat igényt. A törvényszéknek, mely Kovács József törv. bíró elnökléte alatt Sári Szabó László mint előadó, Bodrossy Lajos mint szavazó bíróból és Áag Miklós tanácsjegyzőből alakult, óriási munkát kellett végeznie: a vádlottak száma 43, a panaszosoké és tanúké pedig 70 volt. Elmondhatjuk, hogy egy jól szervezett banda szövetkezetre tette rá kezét a kir. ügyesség. A vádlottak hamis tanúság, okmányhamisítás, hamis tanúsítás és hamis okmányhamisításra való felbujtás miatt álltak a törvényszék előtt. Ezek hosszú során keresztül üzték ezt a nemtelen foglalkozást egészen üzletből — pénzért —; ha valakinek hamis tanúra vagy okmányra volt szüksége, Fekete Urbán és társai segítettek rajta. Sok családot tettek így tönkre és ha a kir. ügyesség füzelmeként véget nem vet, ki tudja, hogy Félegyházán még mennyire prosperálhattak volna! E félrevezetett emberek igazán szánandó nyomorúságukban álltak, mikor a kir. alügyész Dr. Tassy Pál csaknem három óráig tartott vádbeszédjében reaszumálta bűneiknek halmozatát. Mikor a kir. alügyész, ki a bonyodalmas ügy minden egyes szálát kezében tartva, büntetőjogi nagy készület-ségről tanúskodó vádbeszédjét szónoki lendülettel, — a felháborodott emberi érzület és a büntető igazság nevében elmondta: a vádlottak legnagyobb része sírásra fakadt, kivéve vezérüket Fekete Urbánt, ki állhatatosan mindent tagadott. Lapunk szűk tere nem engedi, hogy e tárgyalás részleteibe beosátkozzunk. A kir. törvényszék 4 napig tárgyalta az ügyet, melyben az ítélet f. hó 8-án este 10 órakor hirdettetett ki. Fekete Urbán, a főcinkos 10 évi, Onodi Károly 8 évi, Dobos Lászlóné 6 évi, Fekete Illés 6 évi, Czákó Pál János 6 évi, Ficzók Juhász Ágoston, Fekete József Gábor 4—4 évi fegyházra, a többi vádlottak pedig 1/2 évtől 3 évig terjedő fegyházra ítéltettek. Mint védők: Darányi Ferencz, Patay Samu, Györfly Balázs, Domokos Bódi helybeli, Dr. Fazekas Kálmán és Ibász Aladár félegyházi ügyvédek szerepeltek, kik mindannyian elismerésre méltó odaadással, tárgyilagossággal és ügyességel ügyeiket védenek a vesztett ügyét megvédelmezték.

— **A „Kecskemét” szerkesztését** f. hó elejétől kezdve Dr. Horváth Ádám, orsz. képviselő vette át. Az új szerkesztő alatt talán meg fog változni, mint már ideje is volna, a lapnak eddigi, mindenben gáncoskodó és személyeskedő irányát, melyet igen sokszor a közügyek rovására csupán csak pártoskodási tekintetek vezérleltek. Az új szerkesztőnek sok kitértést kívánunk!

— **Jogász-majális.** A helybeli jogakadémia ifjúsága folyó hó 11-én tartott ülést elhatározta, hogy az idei majálisukat május hó 22-én fogják megtartani. A tiszta jóvedelmet a „Jogász-segélyező egyesület” alapítójának gyarapítására fogják adni. A rendezőség mint halljunk a következőleg alakult. Elnök: Helle János; alelnökök Dékány János s Stringócs Béla, jegyző: ifj. Szabó László; pénztáros: Firtling Sándor; ellenőr: Kozma Dezső; bizottsági tagok: Ádám Jenő, Bauer Gyula, Gerébi Imre, Hajagos Illés, Inkei Győző, Klebócsy Sándor, Molnár Antal, Soós Lajos, Sperlág Géza, Szeless György, Széll Pál és Vojnárócsy Sándor jbtók.

— **A református egyházban** a templomi szolgálókat Husvét alkalmával a következő rendben tartanak: Husvét első napján d. e. egyházi beszédet tart Sógör Endre h. lelkes; úrvacsorai beszédet tart Fördös László vallásánár. Délután predikál a legátus. Husvét másnapján d. e. predikál Nagy Zsigmond s. lelkes; úrvacsorai beszédet tart ugyanaz. Délután predikál a legátus.

— **A helybeli áll. Miklós-telep igazgatóság** részéről a következő értesítés közlésére kértünk fel: „A nagyméltóságú földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisiteriumnak f. é. 4991. sz. alatt kelt magas rendelete folytán a kecskeméti m. kir. állami Miklós telepen a homoki szőlőmívelés legfőbb tudnivalóiból, valamint a szőlőfajtákból egész ápril hó folyamán díjmentes gyakorlati tanfolyam fog tartatni, melyre az érdeklődő szőlőbirtokosok és vinceszéllérek ezenel meghívhatnak. Felkértem mindazok, kik a tanfolyamban résztvenni óhajtanak, hogy szán-

dékukat s érkezésük idejét alulírt igazgató-ságnál bejelenteni sziveskedjenek. A vinceszéllérek részére — kiknek egy jó ötfokoséssal kell ellátva lenniök — háló helyül a telep műhelye díjmentesen átengedtetik, élelmézesükről maguknak kell gondoskodniok. A Miklós-telep igazgatósága”.

— **Halólozás.** Részvételt vesszük a gyászhejt, hogy Csorba V. Pál, városunk egyik közbücsülésben álló polgára, f. hó 11-én életének 81. évében meghalt. Béke hamvaira!

— **A kecskeméti vidéki természetudományi Társulat** ápril 10-iki ülésén Parragh Gedeon ref. főgymn. tanár a hangtálalkozás tüneményeit mutatta be telefonokkal. E czéllal két telefon sarkait összekapcsolta egy kis villaminduktor sarkaiával, egyiket közvetlenül, a másikat kommutator közbeigazításával. Az inductor működése erőteljes hangot hozott létre a vele közvetlenül összekapcsolt telefonban, mely a másik telefon bekapcsolásával vagy erősebb vagy gyöngébbé vált a szerint amint abba az elsővel egy irányú vagy pedig ellenkező irányú áram vezetett. Ha ugyanis az áram a telefonban egyenlő irányú akkor azkból egyenlő változatú hang hullámok indulhat ki egyidejűleg; ha pedig ellenkező irányú, akkor ellentett változatú hang hullámok. Egyenlő változatú hang hullámok egymást erősítik, ellentett változatnak pedig gyöngítik. Ez utóbbi esetben még egy másik hang találkozásai tünemény is észlelhető volt, t. i. egy új (kombinált) hang keletkezése. A hang lebegéseket szintén elő lehetett állítani, ha a telefont külön inductorral kapcsolattak össze.

— **A sorsjegy-törvényjavaslat** a sorsjegy-birtokosok körében nem csakély igazgatóságot kelt. Különösen a törvényjavaslatnak azon intézkedése, mely az összes külföldi sorsjegyek forgalmát — a 3% os szerb 100 frankos és az olasz vöröskereszt-sorsjegy kivételével — kizárja, kelt roppant zavart, mert a nálunk forgalomban levő külföldi sorsjegyek több millió frtnyi nemzeti vagyont képviselnek. E sorsjegyek eddig szabad forgalom tárgyát képeztek és jobbra kisebb névértékűről szólnak, kecsesgető játéktervük van, a miért is a lakosság minden rétegében el vannak terjedve. E sorsjegyek birtoklása az új törvényjavaslat szerint ugyan továbbra is meg van engedve, de a sorsjegyek sem el nem adhatók, sem zálogba nem tehetők, sőt a lapok még a sorsolási jegyzéküket sem közölhetik. Így tehát a külföldi sorsjegyek vagy csak nagyobb veszteséggel adhatók el, vagy pedig, ha megtartatnak, holt tökélet képeznek. A külföldi sorsjegyek közül, melyek tilva lesznek, különösen a szerb 10 frankos és a török sorsjegyek vannak roppant mértékben nálunk elterjedve. Az új törvényjavaslat intencióját csak helyesen tudjuk, mert annyira el vagyunk árasztva a külföldi sorsjegyekkel, hogy monarchiánkat méltán nevezhetjük eddig a sorsjegyek eldorodójának.

— **Parkirozás.** A székéti nyári fürdő környékének csinosításán nagyban foly a munka; a tulajdonos városi közönség az ott levő a kunszentmiklósi-út és a Rudolf-lak tanya közt elterülő mintegy 20 holdat tevő heppe-hupás terület elegyengetve, azt most parkiroztatja, e munkán a városi műkértész felügyelete alatt serényen dolgoznak. A fürdő felvirágzása érdekében bizony kellett is már, hogy a város ott egy szép és terjedelmes parkot létesítsen, mert így remélhető, hogy a kitűnő vízkülföldi idővel kelleses az üdülésre alkalmas helyre névi ki magát, s talán még országos hírre is vergőndücsik.

— **Hadgyakorlatok.** A m. kir. honvédség tavaszi hadgyakorlatait az eddigi szokásához képest az idén is meg fogja tartani. A hadgyakorlatok f. hó 14-én veszik kezdetüket, melyre a helyben állomásozó 4-ik honvéd huszárezredhez a behívott tartalékosok, már városunkba is es érkeztek. E gyakorlatokbani részvételre a népfőlkélt tisztjelöltek is felhívattak, azonban mint értesülünk a tisztjelölt urak közül senki sem jelentkezett.

— **Amerikai fényképezési** (fotografia) műterem nyílt meg a kollegium átellenében levő udvarban, hol vizit nagyszámú fotográfia 4 percz alatt csakély 25 krajczárnyi árért készítetnek. Miután a műterem tulajdonosa csak néhány napig marad városunkban: ajánljuk a közönségnek, hogy e kedvező alkalmat felhasználja.

— **Gyomorjából ellen** legjobban védekezhetni, ha már a legesekélyebb emésztési zavaroknál is segélyt keresünk. Kiténő védőszeret birunk a régóta kipróbált és kiténően összeállított Dr. Rosa életbalszambában Fragner B. prágai gyógyszerártárból 205/III. Kapható minden ismert gyógyszerárban.

— **(Tavaszi kúra.)** Kiválólag a tavasz első hetei azok, a melyekben a tél folyamala alatt követett életmód következményeként, a szervezetünkben beállott zavarok megszüntetésére iparkodunk. E czélla, az esetek többségében, a természetes ásványvizek ajánlhatók, a melyeknek jótékony és üdvös

hatása az emberi szervezetre mai nap általános el van ismerve. Ez ásványvizek sorában kiváló helyet foglal el Mattoni Giesshüblere, mely nemcsak mint önálló gyógyszer nyér sokoldalú alkalmazást, hanem előkészítő kúrákra is. Karlsbad, Koritnica, Marienbad, Franzensbad stb. használata előtt, mint valóban megbecsülhetlen szer különösen ajánlható, hisz már Rende-nius (de thermis Carolinis tractatus) is mon-dotta, hogy e forrás Karlsbadnak legnagyobb dicséretére válik és ez utóbbi gyógyhatását nagyban fokozza.

— **Több előkelő szolnoki és czeplédi polgár** kezdeményezése folytán Tisza-Föld-várótt egy az újkor minden követelményeinek megfelelő és minden technikai kellékkel ellátott gőzmalom létesítetett „Társaság”-malom” elnevezés alatt. A szükséges gépezetek berendezésével a budapesti hírneves Gntjahr és Müller malom építő és gépgyári magyar céget bízta meg. Örömmel vesztünk tudomást ezen tényről, látva, hogy vidéki malmaink a haladás terére lépnek és habár kicsinyben, megközelíteni iparkodnak a főváros világra szóló malomiparát. Hogy mennyire kívánatos lenne összes vidéki malmainknak e példát követni, azt fejtegetni fölsőleges, minéltoy nem hagyhatjuk szó nélkül némely malomtulajdonos helytelen eljárását, midőn a külföldi silányabb gépeit a hazai gyártmányok elé helyezi és szükségleteit Ausztriából vagy külföldről fezei. A hazai malomgépek világhírűek, példa reá, hogy Bécs legnagyobb malmai Budapestre szerezte be. A fentvezetett fővárosi nagy és virágzó gyártelep eléggé igazolja, hogy a malomépítar hazánkban legmagasabb fejlődési fokot áll, miután ama gyár készítményeit német, olasz, spanyol, orosz, sőt amerikai malmok is rendelik, minek küldjük mi tehát pénzünket külföldre!

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A „Testvériség” című hetilapnak f. évi március hó 31-én megjelent 13-ik szá-mában e czim alatt „Szükségesek-e a pusztai bábák?” a helyi hírek rovatában megjelent, téves és a közönséget félrevezető közleményre, mint Kecskemét t. h. város közegészségügyi állandó bizottságának jegyzője kötelességemnek tartom e tárgyban a valódi tényállást a nagyközönségnek tudomásra hozni, hogy a közönség tájékozva legyen arról, hogy úgy az állandó egészségügyi-bizottság tagjai, mint városunknak igen tisztelt tisztí főorvosa Dr. Kecskeméti Lajos úr mennyire viselik szívökön az egészségügyi állapotok érdekében, állásuknál fogva reájuk nehezdo kötelességeiket.

Kérem t. Szerkesztő urat, hogy alábbi közleményemnek becses lapjában helyt adni sziveskedjék.

Finciczky József és társai pusztalipári lakosok 1417/1889. szám alatt kérvényezték Kecskemét város tanácsánál, hogy pusztalipárra egy szülésznoi állás rendszeresítésék. Ezen kérvény a városi tanács által azzal adatott ki Hajagos Illés rendőrfőkapitány úrnak, hogy e tárgyban az állandó egészségügyi bizottság meghallgatása után tegyen véleményes jelentést.

Az állandó egészségügyi bizottságnak 1889. évi február hó 9-ik napján tartott ülésén a fent hivatkozott kérvény tárgyalása alá vétetvén Dr. Kecskeméti Lajos tisztí főorvos azon indítványt terjesztette elő, hogy nem látja szükségesnek és indokoltnak azt, hogy pusztalipárra, hol 241 házbán 885 lélek lakik egy külön szülésznoi állás rendszeresítésék, mert pusztalipár lakó házai a szentkirályi szülésznoi lakásához csekély egy mértőlet meg nem haladó távolságra esnek, s ily csekély leket számláló pusztára önálló szülésznoi állás rendszeresítését, mely a városi közönségnek indokolatlan megterhelhetés lenne, feleslegesnek tartja. De igenis szükségesnek látja a jelenleg létezőkön túl, még négy pusztai szülésznoi állás felállítását, az oly pusztákra melyek a város belterületétől távol esnek és nagyobb számú lakosokkal bírnak.

A szervezendő 4 pusztai szülésznoi állásokat következőképp látja elhelyezendőnek u. m.

1) Borbás, felső alsó szentkirályi és alipár pusztákra, mely pusztákban 1096. házbán 4113 lélek lakik, a már létező szentkirályi szülésznoi álláson túl, még egy szülésznoi állást.

2) Városlődjére, hol 349 házbán 1670 lélek lakik egy szülésznoi állást.

3) Halesz, Ballószeg és Agasegyháza pusztákra hol 575 házbán 2522 lélek lakik egy szülésznoi állást; és végre

4) Alsó-Felső Nyir, Szarkás és Vágó-járas pusztákra hol 545 házbán 2423 lélek lakik egy szülésznoi állást indítványozott felállíthatni.

Es pedig akképen, hogy a szülésznoi lakások úgy helyeztessenek el, hogy azok a puszták központjait legyenek, s tekintve azt, hogy több pusztákra orvosi rendelő-házak építése határozottat el, a városi tanács illetve a törvényhatósági közgyűlés által, igen kívánatos lenne, ha a pusztai szülésznoi lakások — a mennyiben a szülésznoi állások rendszeresítése megtörténik — ezen orvosi rendelőházak mellett állíttatnának fel.

Az állandó egészségügyi bizottság Dr. Kecskeméti Lajos tisztí főorvos úr ezen indítványát egyhangúlag elfogadta, s azt határozottá emelte, s a további intézkedések megtétele végett Kecskemét város tanácsát megkereste.

Ezeket szükségesnek láttam az igazság érdekében a közönség tudomására hozni, s ezekből megítélheti a közönség, hogy a városi tisztí főorvosa és az egészségügyi bizottság szükségeseknek tartja e pusztai szülésznoket.

Kecskeméten, 1889. évi április hó 5-ik napján.

Tatay Endre,
közegészségügyi jegyző.

Felolós szerkesztő: HABINA JÁNOS.

Kiadó lakás

A Nagy-körösi-útcza 195. sz. alatti Beretvási-szállodával szemben fekvő házban egy emeleti lakás f. é. Május hó 1-től bére-adandó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Spitzer Mór,
VIII. tized Trombita-útcza 8. szám.

Gazdák figyelmébe!

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyára ajánlja számtalan ki-
állításban kiténtetett
takarmány készítő gépeit, u. m.:
szecekvágó, répvágó, csutkás
kukoricza darálókat kézi- és ló-
erőre stb. stb.

egy- két- és háromvasú ekéit, aczélfogó fogas láncboronáit, eredeti amerikai gyűjtő-gépeit és Gröber-féle szabadalmazott szabályozható kézi kapáló-ekéjét, úgy mint mindenféle egyéb gazdasági gépeit a legelőnyösebb feltételek mellett.

Raktár és állandó kiállítás
Bleyer Adolfnál,
(Kecskeméten, Szécsényi-útcza 2. szám),
kivánatra képes árjegyzékkel készséggel
ingyen és bérmenten szolgálg.
6 (26-8)

Kiválóan fontos a sorsjegybirtokosoknak!

Az osztrák sorsjegy-törvény értelmében a magyar magán-sorsjegyek és a külföldi sorsjegyek Ausztriában sem el nem adhatók, sem zálogba nem tehetők, ha nincsenek lebellyegezve.

A lebellyezés csakis 1889. ápril 28-ig van megengedve.

Mindazon sorsjegy-birtokosok, kik sorsjegyeiknek tágabb körű kelendőséget akarnak biztosítani, kénytelenek sorsjegyeiket lebellyeztetni, mert így könnyebben és drágábban adhatók el, mintha csakis a magyar piacra vannak utalva.

A lebellyezés elmulasztása határozott anyagi kárral jár, és később nem pótolható. Minthogy az osztrák lebellyező hivatalok lebellyezési kiildeményeket a végrehajtási utasítás értelmében nem fogadnak el, alulírott bankcéz a közvetített eszköz és felvilágosításokkal szivesen szolgál.

Sorsjegyeket lebellyezés végett bezárolag f. hó 20-ig naponta reggeli 8—12-ig d. u. 2—4-ig alulírott elfogad.

Brachfeld Vilmos

bank- és pénzügytőzlet.

**Divatos napernyők
és
esernyők**

nagy választékban 25%-el gyári áron alól kaphatók

KOHN GÁBORNÁL
Széchenyi-útcza 4. sz. 84 (10-2)

Napernyők egyes különlegességei.

VITÉZ GUSZTÁV

A tavaszi idényre.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy dúsan felszerelt

posztó-, vászon- és divatárú-raktáramban

a tavaszi idényre újabban beszerzett, legújabb divatú női ruhakelmék, férfi öltözetekre való brünni- és reichenbergi gypjűszövetek már megérkeztek, és azokat a következő feltűnő olcsó árakban árusíthatom el:

Duplaszélés finom ruhakelmék színes, csikozott és koczkás a legújabb divatú kivitelben	25 kr.
Duplahajtott Baige, Diagonál és sima kelmék 30 krtól	35 krig.
egész finom kelmék 40 krtól	60 krig.
fekete finom ternó 45 krtól feljebb.	

Egy egész férföltözetre brünni gypjűszövet	3 frt.
legújabb divatú finomabb	4 frttól 5 frtig.
reichenbergi	5.50 krtól 7 frtig.

Ajánlom továbbá valódi rumburgi-, creas-, schlesiai czérnavásznaimat, Chiffon és hegyi gyermekvásznat igen olcsó árakban.

Különös figyelembe ajánlom a legújabb divatú napernyők mintagyűjteményének egyes különlegességeit, melyeket szinte feltűnő olcsó árban adhatok.

A midőn solid alapon álló ismert üzletemet a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom, annak pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Vitéz Gusztáv.

Csipkefüggönyök.

Postó-, vászon- és divatárú raktára.

A z e l s ő o s z t r á k

Ajtó-, ablak- és szobatalajgyári társaság

BÉCSBEN, IV. Heumühlgasse 13. alap. 1817.

MARKERT M. vezetése alatt

Magyarországi főügynök és szétküldői megbízott: **JAUBERT A.** BUDAPEST, Teréz-útcza 56. szám.

ajánlja nagy árúraktárát, melyben kész ajtók és ablakok bezárólag kapcsokkal, úgyszintén puha hajótalajok s tölgyfából amerikai fries és parquettalajok. A gyár szárazfa-anyagjának nagy raktára által, mint szintén kész áruinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fent nevezett árúkból a legrövidebb idő alatt teljesíthet. A gyár vállalkozik portálék előállítására, kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák stb. stb. berendezésére is, nemkülönben mindenféle, gépekkel előállítandó faművek elkészítésére, adott rajzok és minták után; kivéve a házi bútorkat.

ÜZLETFNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a volt Dömötör-féle bonthelyiségben

posztó-, vászon-, kézmű- és divatárú-üzletet

rendeztem be, és **dúszraktárt** tartok mindennemű e szakmába vágó árúkból. Valamint eddig, úgy ezután is főtevékenységem leendő a n. é. közönséget kitűnő minőségű árúknak legutányosabb árak mellett kiszolgálására által teljesen kielégíteni.

Kérem a n. é. közönség becses pártfogását és maradtam

kitűnő tisztelettel

p. p. Pollák Lajos.

79 (3-3)

Gyors és biztos segítség gyomorajk s azok következményei ellen.

Az egészséges fenntartásra, az életnedvek s ennek folytán a vérmek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatékonyabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyfővektől a legmondásabban van készíve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyúság, fejfájás, vértülmás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatékonyan bizonyult. Ely kitűnő hatással következtében ezen életbalsam egy helyre-nyit, megújítandó hálszövetet, letti a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrel bárkinék betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülésé végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerinti készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” mind a üvegecskéje két burkba van csomagva, melynek hosszoldala „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszerertárból FRÁGNER B. Prága 205-III.” szelvény, csak, magyar és francia nyelven olvasható, széles feletti pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRÁGNER B.

főraktárában, gyógyszerertár „a fekete sashoz” Prágában 205-III. és BUDAPESTEN Forák József úr gyógyszerertáránál, Király-útcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszerertárban s Városliget-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerertárban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”,

1000 ezer hálynyilatkozattal ellátott biztos gyógyszer mindenféle gyulladásk, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménytel használható a női emelő gyulladásként, a tej tejpedésénél s az emelő megkeményedésénél szilárd, kelendőnél, vérdaganatoknál, gennyes fekélyeknél, pokolvarrónál, körömgöyököl, az ággyerezett körömgöyököl, ekimomnyedések, tolvajfűzőkésél, mitlydaganatoknál, szirdaganatoknál, érzékeny agognál stb. Minden gyógyászati, daganatos, ekimomnyedés, pelpuffadás a legrovidebb idő alatt eltávolít; s a hol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatos legrovidebb idő alatt rajtatol nélkül felszívja, kimeríti és kiszáradja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelvényekben.

Óvás! Múltán a prágai általános hálynyilatkozattal ellátott szakszer utána, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készíve, s csak akkor valódi, ha a sarga szelvényemre, melybe töltetik, vértje társasági utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartonba, — melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legújabb nyelvények, ezáltalán próbatétel által legbiztosabban ellátott szer a sebkezelés kivégységára s az egészséges emésztést helyes tevékenység visszaanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

77 (26-9)

Az építettő és építész urak b. figyelmébe.

Az építési évad kezdetével van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Kecskemét és vidékére leendő **meszünk** szállítása és elárúsítására nézve helyben „**képviselőt és megrendelési irodát**” nyitottunk és cégünk képviselőt

Engel Ferencz és Társa urakra

— VIII-ik tized, 8-ik házszám Spitzer-féle ház — ruháztuk át, a hol meszünkből állandó raktár is leendő.

Tisztelettel kérjük b. rendelvényeikkel teljes bizalommal képviselőtünkhez fordulni, melynek gyors fogantatás biztosítása mellett még csak azt bátorkodunk kiemelni, hogy meszünk ez idő szerint **felülmulhatatlan.**

Tisztelettel

A remeczi erdőipar és mésztelep kezelésége.

86 (3-1)

A Dreher Antal-féle kiviteli palaczkosor

DIETRICH és GOTTSCHLIG BUDAPEST

vagy **DREHER ANTAL Kőbánya.**

Csakis teljesen leülepedett, tehát tükörüzta kiviteli sör széküldése, folyton friss üvegtöltésben, a minőség hamisítatlan volta mellett kezesség vállalatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény. Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Múltán gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngöb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” ezim alatt forgalomba hozatnak, a t. e. Dreher-féle kiviteli sör-fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegeinket, melyen a **Diétrich és Gottschlig** név okvetlen kell hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

83 (6-2)

Kun Kálmán mérnök alpári pusztában

112 holdból álló birtoka

szabadkézből eladandó. Lakik: Templom-útcza 94. sz. a.

78 (3-3)